

Üllés és vidéke

Fejlődő üzlethálózat

Öt község — Pusztamérges, Öttömös, Rúza, Forráskút és Üllés üzlethálózatának bővítésén, kereskedelmének fejlődésén mérhető le legkönnyebben a 4711 tagot számláló Üllés és vidéke általános, fogyasztási és értékesítő szövetkezet munkája. Mielőtt részleteznénk a fejlődés állomásait, meg kell állapítanunk, hogy minden községben beszédese példái vannak a korszerűsége törekvésnek.

Pusztamérgesen az új kisvendéglő és presszó számát mostanáig az ÁFÉSZ legmutatósbab épületének, de még ebben az évben fölépítik a ruházati és iparcikk-boltot is. Javításra, teljes fölüújításra vár az élelmiszerbolt, várhatóan 1975 után kerül rá sor.

Öttömösön 1 millió 200 ezer forintért olyan iparcikk-üzletet és hűtőkamrával ellátott élelmiszerboltot sikerült létrehozni, amelyet előreláthatóan 15 évig nem érhet korszerűtlenség vádjá. Fölüújítással a mai vendéglátás színvonalára emelték ebben a kisközségben is a kisvendéglőt és a presszót is.

Rúzában az elmúlt évben bővítették az élelmiszerboltot és a cukrászdát, a vendéglőt az előző években hozták rendbe. Forráskúton a tésszel közösen építették föl

a falu éttermét, folyamatos üzemeltetése egyedül az ÁFÉSZ földadata. A presszó javításra szorul, de a szövetkezet anyagi lehetőségei használatát parancsolnak.

Üllésen két évvel ezelőtt TÚZEP telepet nyitottak, idén a ktsz megvásárolt szolgáltatóházat alakítják át üzleti célokra, jövőre pedig a szövetkezet egyik legjelentősebb vállalkozásához, a 450 négyzetméter alapterületű ABC-áruház építéséhez kezdenek hozzá.

Az üzlethálózat akkor jó igazán, ha kapható a boltokban minden, amit a vevő keres. A fejlődésre jellemző adat: négy évvel ezelőtt a kiskereskedelmi forgalom 63 millió forintot tett ki, most 99 milliót terveznek. Hűtőszekrényből 472-t, rádióból 2046-ot, televízióból 802-t, gáztűzhelyből pedig 1300-at adtak el négy év alatt. Nagykereskedelmi hálózatunk botladozását jelzi az ÁFÉSZ dícséretre méltó fűrgése: ruházati cikkekért, cipőkért debrecenbe, műszaki árukért hol Baján, hol Szekszárdon járnak a beszerzők, de ellátják boltjaikat.

A kisvendéglők nem nevezhetők egyértelműen a

vendéglátás épületeinek, hiszen kivétel nélkül mindegyik üzemi konyhák szerepét is betölti.

Hatalmas tanyai körzetek tartoznak ehhez az öt községhez, a lakosságnak csupán 30 százaléka lakik még belterületen. A tanyai boltok száma nem haladja meg a tízet, és bővítésükre, korszerűsítésükre sincs sok kilátás. A szövetkezet vezetői szerint a jövedelemadó mostani rendszere nincs tekintettel a szegedi járás homokvidékének az ország más területeitől teljesen elütő tanyai viszonyaira, ezért az alapvető kereskedelmi ellátás is nagy nehézségekbe ütközik.

H. D.

Új fonodát avattak

Új fonodát avattak pénteken a Lakástextil Vállalat szombathelyi gyárában. A textilipar rekonstrukciója keretében hatvanhétmillió forintot költséggel épült modern üzemrészben új fonási technológiával, úgynevezett nyújtott eljárással készítenek a műszőrmék szintetikus alapanyagát.

Az új technológia átmenet a kártolt és a fésűs között. Az így készített fonalból gyártott lakástextiliák harminc-negyven százalékkal nagyobb szaktitószilárdságúak, tehát tartósabbak, mint a korábbiak. (MTI)

Százhuszonöt éves a Kommunista Kiáltvány

Százhuszonöt éve jelent meg a marxizmus első programjellelű összefoglalása, a Kommunista Kiáltvány, amely tudatosította a tökérsrend kibékíthetetlen ellentmondásait, s harcra szólított ellene. Megjelenése mindennél nagyobb lendületet adott a munkásmozgalom, fejlődésének.

A kiáltvány hazai kiadásainak történetét, hatásait mutatja be — a Párttörténeti Intézet, a Munkásmozgalmi Múzeum és a Kossuth Kiadó közös rendezésében — február 15-én, a budapesti pártbizottság oktatási központjában megnyíló kiállítás. Tizenhét tabló, vitrinek és tárlók tárják majd a néző elé a dokumentum történetét.

Rajzkópiák, feliratok számolnak be a kiáltványt megelőző munkásmozgalmakról, Marx és Engels tevékenységéről, a két szellemóriás közös munkájának kezdeteiről, a kiáltvány elméleti előzményeiről. Montázs látható azokból a lapokból és folyóiratokból, amelyeknek Marx és Engels 1845. és 1847. között munkatársa volt. Térkép- és grafikusábrázolások mélyítik el azoknak a feliratoknak a mondanivalóját, amelyek a Kommunista Kiáltvány megalakulását, te-

vékenységét illusztrálják. Végigkövethető a Kommunista Kiáltvány megszületése, látható eredeti fogalmazványa, egyetlen fennmaradt oldalának és első kiadása címlapjának fotókópiája. Gazdag anyag szemlélteti a Kommunista Kiáltvány magyarországi pályafutását: Megtudja a néző, hogy első fejezetét magyar nyelven először a Munkás Heti Krónika közölte, 1873-ban. 1896-os első önálló magyar kiadásának fotókópiája, a kiadásokban közreműködő személyek, s fordítóinak fotói egészítik ki az erről a korszakról szóló beszámolót. Külön szakaszként jelentkeznek a Tanácsköztársaság idején megjelent kiadásai, a Horthy-korszak terrorja idején született illegális példányai.

Impozáns számú adatok tárnak a néző elé: hazánkban a felszabadulás után 23 kiadásban, több mint 300 ezer példányban, a világon eddig 72 nyelven több mint 20 millió példányban jelent meg. A tisztelgő tárlatot az 1945 utáni kiadott politikai irodalom — Marx, Engels és Lenin művei, a témával összefüggő bélyegkiállítás, Szegedi György szobrászművész Marx és Engels szobra egészíti ki. (MTI)

Zenei naptár

Kirándulás a pódiumra

A szegedi opera két kiválóságának, Horváth Eszternek és Gregor Józsefnek dalestje nemcsak a filharmonia törzsközönségét, de a színház operabarátait is elcsalogatta csütörtök este a konzervatóriumba, a tavaszi mesterbérlet-sorozat első koncertjére. Horváth Eszter Schumann népszerű Asszony szerelem, asszonyors, ciklusát, az új bécsi iskola mesterének, Alban Bergnek négy, Richard Straussnak két dalát (Ajánlás, Cecilia), Gregor József Muszorgszkij ciklusát (A halál dalai és táncai) valamint öt Kodály-dalt mutatott be — Szeleny Norbert finoman alkalmazkodó, tehetséges, plasztikus zongorakíséretével.

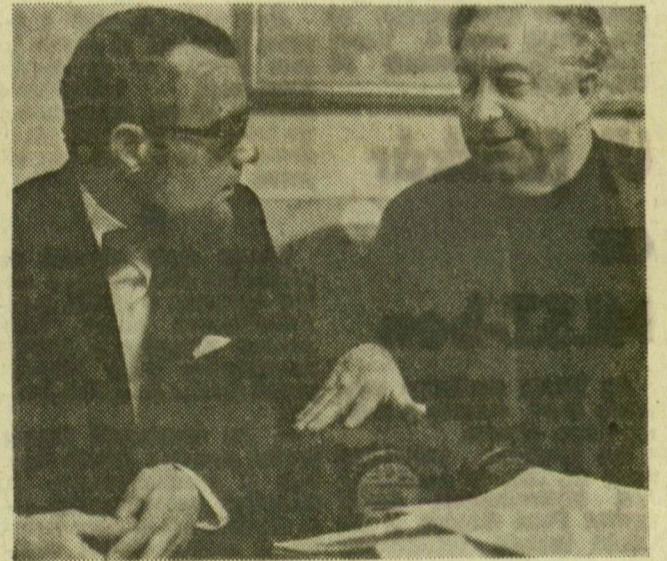
A hangversenyek műsorairól hiányzó és sajnálatosan nélkülözött dalirodalom pazar darabjai azért is hozhatták lázba a közönséget, mert a körünkben élő előadóművészek ismert és már annyiszor méltottat kvalitásai eleve ritka estét léretek. Pedig nem volt könnyű dolguk. Csak akik estéről estére próbára teszik színpadon a hang erejének, energiájának teherbírását, akiket a közönséggel nap mint nap a zenekari hangzás távolságfala köt össze és választ el, és akik ezáltal mértéket inkább az orchesterből, semmint zenei fantáziájuktól meríthetnek — tudják, mennyire más a zongora diszkrétója előtt megszólalni. Leheletközel a publikumtól, ahol a hang felületének legparányibb szemcséit is fölnagyítja a csend, ahol a virtuóz technika valami egészen mást jelent, a hangképzés sajátosságának olyan elemeit is, melyeket a zenekari tabló „ápol és eltakar”. A kiscserélt közeg kezdetben mint-ha zavarta volna Horváth Esztert. Zenei intelligenciájára azonban jellemző, gyorsan és érzékenyen tudott „váltani”, s már a Schumann-ciklus utolsó két darabjában, de a Strauss-dalokban kiváltképp meggyőzően szóló teljes fényében tartalmas, nagy vívőerejű, szép szopránja. Gregor Józsefnek valószínűleg a rutin is segített az aklimatizálódásban. Sőt, a koncertdobogón új színeket tudott elővarázsolni melegszépsű, dús orgánumból. Korábban szemére vetették, szép hangja van, de nem eléggé erőteljes ez a basszus. Csütörtök este kiderült, semmi baj a hang intenzitásával, csak éppen sajnálja öncélúan, fitogta-

tásra használni. Előadásában a Muszorgszkij-ciklus döbbenetes, háborzongató élmény volt. A közönség leszaladt vérnyomással, székezhözögeve, megbabonázva hallgatta végig, majd olyan fergeteges ovációban tört ki, ami komolyzenei koncerteken teljesen szokatlan, talán az utcasarkon beforduló villamos kalauza is lecsöngette a járatot. (Az utcazajra különben sem panaszkodnak oktanul a hangversenyeken.) Nem hinném, hogy Gregor Józsefnek pusztán nagyszerű diszpozícióról, alkalmas időben elkapott pillanatokról volt szó. Kétségtelen, ilyen szenzációsan még sohasem hallottuk, s most már az elvárások vele szemben egyébként is magas mércéjét tovább emeltük, ezennél még inkább önmagával mérjük majd. Minden túlzás nélkül leírhatjuk, személyében európai klasszisa nőtt ki — szemünk előtt — a szegedi zenekultúrának.

A koncert hangulatát fokozta, hogy mind Horváth Eszter, mind Gregor József az operaszínpadról elhozták a dalokba komponált „szerep” átélésének varázsát is, így válhatott teljessé az élmény, ami sokáig emlékezetes marad, s folytatásra biztat. Hiszen vannak még jeles énekeseink, akikre hasonló „fölfedezés” várhat a koncertpódiumon.

Nikolényi István

Vita a Hullámsírról

Somogyi Károlyné felvétele

Több mint fél éven át, közel 200 folytatásban közölte a Délmagyarország Berczeli A. Károly Hullámsír regényét, amely a múlt századi nagy szegedi árvízét állította a cselekmény középpontjába. A monumentális regény közlésének befejezése alkalmából tegnap este a Sajtóház klubjában nagy érdeklődéssel kísérve anketot rendezett a szerkesztőség szakemberek és olvasók

részvételével. A nagy érdeklődésre jellemző, hogy még Dorozsmáról is érkeztek olvasók. A regény értékeit dr. Nacsády József egyetemi adjunktus, dr. Csongor Győző muzeológus és Oltvai Ferenc, a Levéltár igazgatója méltatta, s elhangzott több olvasói hozzászólás is. Képzünk (balról jobbra) Nacsády József és Berczeli A. Károly, a regény szerzője.

Elfogták a cserbenhagyót

Autó és villamos karambolja

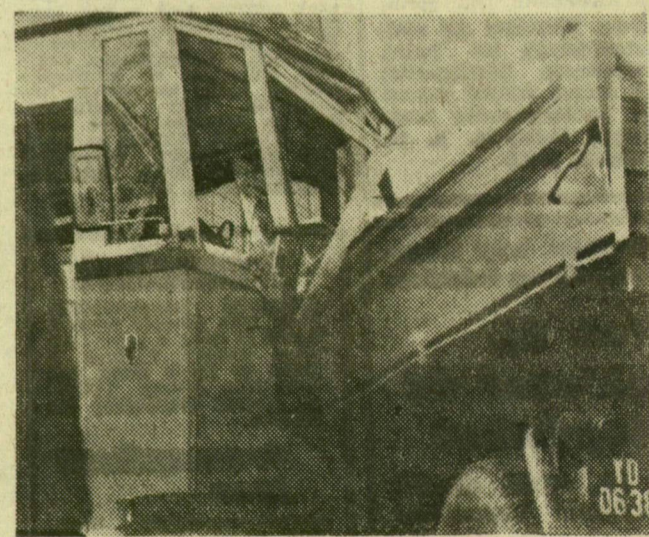
Láthatóan útjavítás van Szegeden, a Somogyi Béla utcában. Ezt figyelmen kívül hagyta személykocsit vezető Gyapjas István, Újszeged, Odessa 23. épület alatti lakos. Az utolsó pillanatban csapta jobbra a gépkocsi kormányát. Felszaladt a gyalogjárda a Somogyi Béla utca 19. számú ház előtt, ahol elütötte a gyalogjárók közül Turbuk Istvánné Szeged, Fadrusz János utca 43. szám alatti lakost, aki sérüléseket szenvedett.

A balesetet követően Gyapjas nem állt meg, segítségnyújtás nélkül továbbhajtott. Kiskundorozsmán elrejtette gépkocsiját, hogy a hatóságok ne akadjanak a nyomára. Ez a manőverezése nem járt eredménnyel, mert a balesetet követően néhány órával a Csongrád megyei Rendőr-főkapitányság közlekedési osztálya lefűllete és

előzetes letartóztatásba helyezte.

Tehergépkocsi villamossal karambolozott Szegeden, a József Attila sugárúton. Csáki Ferenc Miklós Hódmezővásárhely, Tanya 719/A szám alatti lakos figyelmenlennül kanyarodott az általa vezetett tehergépkocsival, és beleszaladt a József Attila sugárúton közlekedő villamosba. Súlyos sérülést szenvedett a villamosvezető Bella Miklósné. Sérülést szenvedett egy utas, Gálfi Mária Szeged, Bártfai utca 40. szám alatti lakos. A két gépjárműben okozott kár mintegy 25 ezer forint.

Feltehetően a villamoson utazók közül többen szenvedtek kisebb sérülést. A megyei rendőr-főkapitányság közlekedési osztálya kéri, hogy a sérülést szenvedettek jelentkezzenek a rendőrkapitányság közlekedési osztályán meghallgatás végett.

A József Attila sugárúti karambol

Kiállítások és karnevál

A Balázs Béla Úttörőház februári programjának keretében ma, szombaton délután fél négykor Filmmagazin címmel kisfilmeket láthatnak a kisdobosok és úttörők. Ugyancsak ma délután nyílik meg az Ez az én hobbym című nagy sikerű sorozat következő kiállítása: ezúttal Horvay János pénz- és érmegyűjteményét, Juhász Tibor pedig naptárkártyagyűjteményét bocsátja közszemlére. Az úttörőház vezetősége — a hagyományoknak megfelelően — ezúttal is biztosít cserlehetőséget az érdeklődők számára. A kiállítás holnap, vasárnap délelőtt is nyitva tart.

Nem maradnak ki a szegedi úttörők a farsangból is...

Folyómedret „öblítettek”

Egy héttel ezelőtt — még kiderítetlen okokból — rendkívüli szennyeződés került a Hernádba, amely rövid idő alatt szinte megtizedelte a folyó felső szakaszának halállományát. A védekezés során sikerült az élő szervezetet veszélyes szennyezőanyagot felhígítani és gyorsan levezetni. Ezt a feladatot a csehszlovák vízügyi szervekkel együttműködésben oldották meg. Az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság kérésére ugyanis a Hernád Szlovákia területén levő víztárolókat megnyitották és azokból csaknem egymillió köbméter friss vizet engedtek a folyóba, „kiöblítve” a medret.